

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın, Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı maddeleri uyarınca **Tarım ve Orman Bakanı Sayın İbrahim YUMAKLI** tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Serkan SARI
Balıkesir Milletvekili

Balıkesir'e ilişkin 2025 ve 2026 Yılı Yatırım Programları incelendiğinde; tarımsal üretim açısından hayati öneme sahip Manyas 2. Merhale Sulaması, Reşitköy Barajı, Kepsut Sulaması, Savaştepe Sarıbeyler Sulaması, Edremit Çayı Islahı ve Ayvalık Nikita Çayı Islahı projelerinde ciddi bir planlama ve uygulama sorunu bulunduğu görülmektedir.

Birçok projede yüksek oranlı ödenek artışları yapılmasına rağmen gerçekleşme oranlarının düşük kaldığı, bazı projelerde ise hiç ödenek artışı yapılmadığı anlaşılmaktadır. Özellikle; Manyas 2. Merhale Sulaması projesinde gerçekleşme oranı yalnızca %61, Reşitköy Barajı projesinde %15, Kepsut Sulaması projesinde %40, Savaştepe Sarıbeyler Sulaması projesinde %32, Edremit Çayı Islahı ve Ayvalık Nikita Çayı Islahı projelerinde ise yaklaşık %12 seviyesinde kalmıştır.

Bu oranlar, projelerin büyük bölümünün kağıt üzerinde ilerlediğini, ancak sahada çiftçinin tarlasına su olarak yansımadığını açıkça göstermektedir. Bu sebeple Balıkesir'in birçok ilçesinde; sulama kanalları tamamlanamadığı için tarım arazileri kuru tarıma mahkûm edilmekte, çiftçiler artan kuraklık koşullarında yeraltı suyuna yönelmek zorunda kalmakta, verim kaybı ve ekim alanlarının daralması nedeniyle çiftçi üretimden çekilme noktasına gelmektedir.

Yatırım programlarında yüksek oranlı ödenek artışları yer alsa da, bu artışların fiili sulama altyapısına dönüşmediği, Balıkesirli üreticinin yıllardır su beklediği açıktır. Bu tablo, tarımsal sulama yatırımlarının planlama değil, ertelemeye dayalı bir anlayışla yürütüldüğünü ortaya koymaktadır.

Bu bağlamda:

1. Manyas 2. Merhale Sulaması projesinde 2025–2026 döneminde ödenek artışı %164 olmasına rağmen gerçekleşmenin %61 seviyesinde kalmasının gerekçesi nedir? Manyas Ovası'nda kaç hektar tarım arazisi halen sulama suyuna erişmemektedir?
2. Manyas 2. Merhale Sulaması projesi için kamuoyuna açıklanan 2029 bitiş tarihi, mevcut ödenek ve ilerleme hızı dikkate alındığında gerçekçi midir? Projenin fiilen 2034'e sarkacağı iddiası doğru mudur?

3. Reşitköy Barajı projesinde ödenek artışı %837'ye ulaşmışken gerçekleşmenin yalnızca %15 seviyesinde kalmasının sorumluları kimlerdir?
4. Reşitköy Barajı tamamlanmadığı için kaç köy ve kaç hektar tarım arazisi planlanan sulama imkânından yararlanamamaktadır?
5. Reşitköy Barajı için açıklanan 2030 bitiş tarihi hangi teknik hesaplama dayanmaktadır? Mevcut tabloyla projenin 2041 yılına sarkacağı doğru mudur?
6. Kepsut Sulaması projesinde %500'lük ödenek artışına rağmen gerçekleşmenin %40 seviyesinde kalmasının nedeni nedir? Kepsut Sulaması projesinde gerçekleşmenin %40 seviyesinde kalması nedeniyle Kepsutlu çiftçilerin yaşadığı sulama sorunlarına ilişkin Bakanlığınızın tespitleri nelerdir?
7. Savaştepe Sarıbeyler Sulaması projesinde gerçekleşme oranı %32 seviyesindeyken, bitiş tarihinin 2029 olarak açıklanması hangi somut veriye dayanmaktadır? Gerçekleşme oranının düşük olması nedeniyle bu bölgede tarımsal üretimde yaşanan verim kaybına ilişkin bir etki analizi yapılmış mıdır?
8. Edremit Çayı Islahı ve Ayvalık Nikita Çayı Islahı projelerinde 2026 yılı için neden anlamlı bir ödenek artışı yapılmamıştır? Edremit Çayı Islahı ve Ayvalık Nikita Çayı Islahı projelerinde gerçekleşmenin %12 seviyesinde kalması, nedeniyle bölgesel sulamanın ne oranda etkilediğine dair bir araştırma yapılmış mıdır?
9. Sel ve taşkın riski taşıyan bu bölgelerde çay ıslahı projelerinin yıllarca ertelenmesinin doğuracağı sonuçlara ilişkin Bakanlığınızca yapılmış bir risk analizi bulunmakta mıdır?
10. Balıkesir genelinde tarımsal sulama projelerindeki gecikmeler nedeniyle yeraltı suyu kullanımındaki artış ve bunun uzun vadeli çevresel etkileri Bakanlığınızca izlenmekte midir?